

Η σιωπή του Θεού και η σιωπή του ανθρώπου († Μητροπολίτης Σουρόζ Αντώνιος Bloom)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 13 Δεκεμβρίου, 2017

Ἡ συνάντηση τοῦ Θεοῦ μαζί μας μέσα σὲ ἐπίμονη προσευχή, πάντα ὀδηγεῖ στὴ σιωπή. Πρέπει νὰ μάθουμε νὰ ξεχωρίζουμε **δύο εἰδῶν σιωπές. Τὴ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ δική μας ἐσωτερικὴ σιωπή**: Πρῶτα **ἡ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ**, συχνὰ πρὸ δυσβάσταχτη καὶ ἀπὸ τὴν ἄρνησή Του **ἡ σιωπὴ τῆς ἀπουσίας**. Ὑστερα, **ἡ σιωπὴ τοῦ ἀνθρώπου**, πρὸ βαθιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ὁμιλία, καὶ σὲ πρὸ στενὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸ Θεὸ ἀπὸ κάθε λόγο.

Ἡ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ στὶς προσευχὲς μας μπορεῖ νὰ διαρκέσει πολὺ λίγο ἢ νὰ μᾶς φαίνεται πὼς διαρκεῖ μιὰ αἰωνιότητα. Ὁ Χριστὸς ἔμεινε σιωπηλὸς στὶς προσευχὲς τῆς Χαναanaίας καὶ αὐτὸ τὴν ἔκανε νὰ συγκεντρώσει ὅλη τὴν πίστη της, ὅλη τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀνθρώπινη ἀγάπη καὶ νὰ τὴς προσφέρει στὸ Θεὸ γιὰ νὰ τὸν μεταπείσει νὰ ἐπεκτείνει τὰ προνόμια τοῦ Βασιλείου Του καὶ πρὸ πέρα ἀπὸ τὸν ἐκλεκτὸ Λαό... Ἡ σιωπὴ τοῦ Χριστοῦ τὴν προκάλεσε νὰ ἀνταποκριθεῖ, νὰ σταθεῖ στὸ ὕψος της.

Ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ κάνει τὸ ἴδιο καὶ σὲ μᾶς μὲ πρὸ σύντομη ἢ πρὸ παρατεταμένη σιωπὴ, **γιὰ νὰ προκαλέσει τὴ δύναμη καὶ τὴν πίστη μας καὶ νὰ μᾶς ὀδηγήσει σὲ μιὰ βαθύτερη σχέση μαζί Του ἀπ' ὅ,τι θὰ 'ταν δυνατὸ ἂν τὰ πράγματα μᾶς ἔρχονταν ὅπως τὰ θέλαμε**. Καμιά φορά, ὅμως, ἡ σιωπὴ μᾶς φαίνεται ἀπελπιστικὰ τελεσίδικη.

Ὅπως ἐξηγεῖ ὁ Alfred de Vigny:

«Ἐάν, ὅπως διαβάζουμε, ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου
στὸν ἁγιασμένο κῆπο ἔκλαψε
χωρὶς νὰ εἰσακουστεῖ.

Κι ἂν μᾶς ἐγκαταλείπει ὁ Θεὸς
σὰ νὰ 'μαστε νεκροί,
ἀρμόζει ἡ καταφρόνια μας στὴ ἄδικη θεϊκὴ ἀπουσία
καὶ μὲ σιωπὴ ν' ἀπαντήσουμε στὴ σιωπὴ.

Μιὰ ὅμοια ἀντιμετώπιση δὲν ἀποκομίζουν πολλοὶ χριστιανοὶ διαβάζοντας τὴ διήγηση τῆς ἀγωνίας τοῦ Χριστοῦ στὸν Κῆπο τῆς Γεσθημανῆς; Αὐτὴ ἡ σιωπὴ εἶναι πρόβλημα γιὰ μᾶς πὸν πρέπει νὰ τὸ λύσουμε -τὸ πρόβλημα μιᾶς προσευχῆς πὸν μένει φανερὰ ἀναπάντητη. Διαβάζοντας τὸ Εὐαγγέλιο βλέπουμε πὼς ἡ μόνη προσευχὴ πρὸς

τὸν Θεὸ πού δὲν εἰσακούεται εἶναι ἡ προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ στὸν κῆπο τῆς Γεσθημανῆ. Ἀξίζει νὰ τὸ θυμόμαστε αὐτὸ διότι **πολὺ συχνὰ προσπαθοῦμε νὰ ἐρμηνεύσουμε τὴ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ ὡς ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ**. Θέλοντας νὰ ὑπερασπιστοῦμε τὴν τιμὴ Του, λέμε πὼς ἡ πίστη μας δὲν ἦταν τόσο δυνατὴ, ὥστε νὰ ἀπαντηθεῖ μὲ θαῦμα. Ὅταν πάλι ἡ πίστη μας ὑστερεῖ, λέμε πὼς ἴσως ὁ Θεὸς δὲν μπόρεσε νὰ τὴν ἀπαντήσει εἴτε ἀπὸ ἀδυναμία εἴτε ἀπὸ ἀδιαφορία. Τί νὰ ποῦμε τότε γιὰ τὴν ἴδια τὴν προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ πού μένει ἀναπάντητη; Ἡ πίστη τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἶναι δίχως ἄλλο τέλεια, οὔτε μποροῦμε νὰ ἀμφισβητήσουμε τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ Ἐκεῖνον, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μᾶς λέει ὅτι ὁ Πατέρας Του θὰ μποροῦσε νὰ στείλει δώδεκα λεγεῶνες ἀγγέλων προκειμένου νὰ Τὸν σώσει.

Ἄν ὁ Χριστὸς ἐγκαταλείπεται, αὐτὸ συμβαίνει γιὰτὴν ὁ Θεὸς ἔχει σχεδιάσει νὰ βγεῖ κάτι καλύτερο γιὰ μᾶς -θυσιάζοντας τὴ ζωὴ τοῦ Υἱοῦ Του. Μὲ αὐτὸ καὶ μὲ τὰ παραδείγματα ἄλλων προσευχῶν στὸ Εὐαγγέλιο βλέπουμε πὼς **ἡ προσευχὴ μένει ἄκαρπη χωρὶς τὴ στήριξη τῆς πίστεως**. Θυμόμαστε τὸ χωρίο ὅπου ὁ Χριστὸς δὲν μποροῦσε νὰ κάνει θαύματα στὴ Ναζαρέτ ἐξαιτίας τῆς ἀπιστίας τῶν κατοίκων; Μόλις ἔρθει ἡ πίστη, τότε ἐμφανίζονται καὶ οἱ συνθήκες γιὰ ἓνα θαῦμα, πού εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ σὲ ὅλη τῆς τῆ δύναμη. Καὶ χωρὶς ἄλλη παρέμβαση, ἀπλῶς μιὰ καὶ εἶναι ὁ Κύριος τοῦ Βασιλείου Του, ὁ Χριστὸς δρᾷ σὰν Παντοκράτωρ, **ἀπαντᾷ στίς προσυχές μας, μᾶς βοηθᾷ καὶ μᾶς σώζει**.

Ὅταν ἡ πίστη μας ἔχει ἀγκιστρωθεῖ γερὰ σὲ Αὐτόν, γινόμαστε ἱκανοὶ νὰ μοιραστοῦμε τὴ φροντίδα Του γιὰ τὸν κόσμο -μοιραζόμεστε τὴ μοναξιά Του ἐμπρὸς στὴ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ-Πατέρα. Πρέπει νὰ τὸ καταλάβουμε ὅτι **ἡ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ ἢ εἶναι μιὰ πρόκληση σὲ δυνάμεις πού ὑπνώττουν μέσα μας, ἢ πάλι τίς ἔχει μετρήσει καλὰ αὐτὲς τίς δυνάμεις καὶ μᾶς προσφέρει ἓνα μερίδιο τοῦ λυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ**.

Ἡ σιωπὴ καὶ ἡ ἀπουσία τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ σιωπὴ καὶ ἡ ἀπουσία τοῦ ἀνθρώπου: Μιὰ συνάντηση δὲ γίνεται ποτὲ πλήρης καὶ εἰς βάθος ἂν τὰ δύο μέρη πού τὴν πραγματοποιοῦν δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ παραμείνουν σιωπηλοὶ μεταξύ τους. **Ὅσο χρειαζόμεστε λόγια καὶ ἔργα καὶ χειροπιαστὲς ἀποδείξεις, σημαίνει ὅτι δὲ φτάσαμε στὸ βάθος καὶ στὴν πληρότητα πού ἀποζητᾶμε**. Δὲν ἔχουμε βιώσει τὴ σιωπὴ πού τυλίγει δύο ἀνθρώπους σὲ θερμὴ οἰκειότητα. Ἡ σιωπὴ αὐτὴ πάει πολὺ βαθιά, πολὺ πρὸ βαθιὰ ἀπ' ὅ,τι νομίσαμε ὅτι εἴχαμε φθάσει, ἡ ἐσωτερικὴ μας σιωπὴ μᾶς ὁδηγεῖ στὴ συνάντηση τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὸν Θεὸ καὶ ἐν τῷ Θεῷ στὴ συνάντηση τοῦ διπλανοῦ μας.

Σ' αὐτὴν τὴν κατάσταση σιωπῆς δὲ χρειαζονται λόγια γιὰ νὰ ἐνωθοῦμε μὲ τὸ συνάνθρωπό μας, γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσουμε μαζί του μὲ ὅλο τὸν ἐσωτερικό μας κόσμο, καὶ νὰ προσεγγίσουμε μαζί, καὶ πρὸ πέρα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας Ἐκεῖνον πού μᾶς ἐνώνει.

Κι όταν ή σιωπή βαθύνει αρκετά, τότε θ' αρχίσουμε να μιλάμε από τα βάθη της, φυλάγοντας και προσέχοντας μην τη διακόψουμε με τη θορυβώδη άταξία των λόγων μας. Τότε αρχίζει ή περισυλλογή. Το μυαλό μας αντί να προσπαθεῖ να ξεχωρίσει ανάμεσα σε πλήθος μορφών, όπως κάνει συνήθως, προσπαθεῖ να ανασύρει άπλές φωτεινές μορφές από τα βάθη τῆς καρδιάς. Τότε εἶναι πού τὸ μυαλό κάνει σωστά τὴ δουλειά του. Γίνεται ὑπέρητης σε Ἐκεῖνον πού ἐκφράζει κάτι μεγαλύτερο από αὐτό. Καὶ τότε βλέπουμε πολὺ μακριά, πέρα από τὸν ἑαυτό μας καὶ προσπαθοῦμε νὰ ἐκφράσουμε μέρος αὐτοῦ πού βλέπουμε με φόβο καὶ σεβασμό. Τέτοιοι λόγοι, ἐφόσον δὲ συντελοῦν στὸ νὰ εὐτελίσουν ἢ νὰ ἐκλογικεύσουν τὴν ὅλη ἐμπειρία, δὲ διασποῦν τὴ σιωπή, ἀλλὰ τὴν ἐκφράζουν. Ὑπάρχει ἓνα ἀξιομνημόνευτο χωρίο κάποιου Καρθουσιανοῦ συγγραφέα τοῦ μεσαίωνα πού λέει πὼς ἂν ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Πατέρας εἶναι ἡ δημιουργικὴ σιωπὴ πού δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ παράγει «λόγο» ἀντάξιο τῆς.

Κάποια γεύση αὐτῆς τῆς καταστάσεως ἔχουμε στὶς στιγμὲς τῆς σιωπῆς μας. Κάποτε αὐτὴ ἡ σιωπὴ μᾶς σκεπάζει σὰν θαῦμα, σὰν δῶρο Θεοῦ. Πολὺ συχνὰ **πρέπει νὰ μάθουμε νὰ τῆς ἀφήνουμε χῶρο μέσα μας**. Χρειαζόμαστε πίστη, ἀντοχή, καὶ ἐλπίδα καὶ ἀκόμα ἐκείνη τὴν ἐσωτερικὴ εἰρήνη πού οἱ Ἕλληνες Πατέρες ὀνομάζουν **ἡσυχία**. Ἡ προσευχὴ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἡσυχία, πού δὲν ἐρμηνεύεται οὔτε ὡς δραστηριότητα οὔτε ὡς παθητικότητα. Εἶναι μιὰ **γαλήνια ἔνταση προσοχῆς**. Πρέπει **παράλληλα με τὴν ἄσκηση τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος νὰ μάθουμε νὰ φθάνουμε σ' αὐτὴ τὴν τέλεια προσευχὴ τῆς ἐσωτερικῆς σιωπῆς**.

(*"Θέλει τόλμη ἡ προσευχή"*, Ἐκδ. Ἀκρίτας)

(Πηγὴ ἡλ. κειμένου: agiazoni.gr)